

144/2-82

మణిమెలనాగెళ్ళలు.

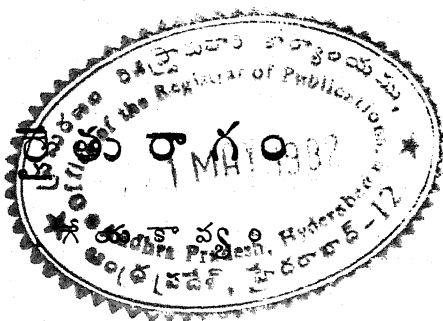
FOR APPROVAL

6/6
rop

894-B13
NAG

VIJAYA ARTS

144/2-82

Acc. No: 15171

—మణి మెలనా గేశ్వరామ్.

ప్రచురణ :

రాజా పబ్లికేషన్స్ .

13/107 జగన్నాథపురం

గుడివాడ కృష్ణాజిల్లా (ఎ.పి.)

రైతురాగం

894-8/31

NIAG

హక్కులు: గ్రంథకర్త.

ప్రథమ ముద్రణ: జనవరి 1981.

వెల: రూ 7/- లు

ముద్రణ: శ్రీ హరనాథ్ ప్రెస్. గుడివాడ.

ప్రతులకు: గ్రంథకర్త

13/107 జగన్నాథపురం

గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా (ఎ. పి.)

ప రి చ యం

ఆంధ్రసాహిత్యంలో భావకవిత్వం ఒక మహోద్యమంగా విజృంభించిన తరువాత కవులదృష్టి రాజాస్థానాలనూ, సంకీర్ణ నాగరిక జీవితాన్నీ వదిలిపెట్టి ప్రశాంతమైన గ్రామసీమలవైపు ప్రసరించింది. అందమైన పల్లెలలో ఆనందంగా జీవించే పేదరైతుల బతుకులను చిత్రించటానికి కవులు పునుకున్నారు.

ఈ పరిణామానికి దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారి కావ్యం “కృషీవలుడు” నాంది పలికింది. గేయకవిత్రయమవి ప్రశంసించదగిన బసవరాజు ఆప్పారావు, నందూరిసుబ్బారావు, అడివి బాపిరాజు సామాన్యజనులు పాడుకునే వరసల్లో వాడుకునేతేనెమాటల్లోకర్నకజీవితాలలోని లలితశృంగారాన్నీ సరళహృదయాలలో మెదిలే కోమలభావాలనూ, ఆళా నిరాళలనూ, సుకుమారంగా, స్మరణీయంగా చిత్రణచేశారు. ఎంకీనాయుడుభావల ప్రణయాన్ని ఉదాత్తభావాలతో మధురమైన శైలితో పాటలుగా నందూరి తీర్చిదిద్దారు. అదే మార్గంలో పయనించి కొనకళ్ళ వెంకటరత్నం బంగారిమామ పాటలు రాశారు.

ఇన్నాళ్ళకు శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారి “రైతురాగం” చదువుతుంటే ఆ సత్కవుల సరసన సగర్వంగా నిలవదగిన రచన చేశారనే ఆనందమూ సంతృప్తి కలుగుతున్నాయి. పాడటానికి అనువైన రచనా విన్యాసం. సులువైన మాటల్లో పిలువైనభావాలు పలికించగల చాతుర్యం. పదకవితకు ప్రాణసమానమైన మాధుర్యం, సంయమనం. అల్పాక్షరాలతో అనల్పమైన శబ్దచిత్రాలను కళ్ళకు కట్టించే నైపుణ్యం. కేవలం నినాదమే కవిత్వం కాదు. ఆవేశంతో ఆమఘాతితో రంగరించినప్పుడే వాస్తవాలు కావ్యవస్తువులై శబ్దాలు రసాబ్దాలు కాగలవు.

ప్రబోధాత్మకంగా సాగిస్తూ రెండవమూడిరేటిని మినహాయిస్తే “రైతు రాగం” లోవున్న ఖండికలు భావస్ఫురణతో సుకుమార సుందర రూపంతో అలరారుతున్నవి.

ఘట్టిల్పించి బంగారం వెలువరించే రైతుకు మట్టిమీద మమకారం ఎందుకో “అన్నప్రాసన” గేయంలో అపూర్వంగా చెప్పారు.

“మన్ను తిన్నది మమ్మ

వేవిళ్లకై కాదు

కడుపులోనే నాకు

అన్నప్రాసన నాకు”

ప్రకృతి దృశ్యాలను సొంత కళ్ళతో చూసి సొంత గొంతుతో వివిపించటంలో కవి విశిష్టత గోచరిస్తుంది.

“సుడిగాలి వాటులో, జొన్న పెనగుతువుంటె

కన్నకడుపూ భూవి, దుమ్మెత్తిపోసింది”

“రేయి గుండెన పూరు, పక్క చుడతావుంది

బిళ్లు విరిచిన తీరు, చప్పుడవుతావుంది”

శృంగారభావాల ప్రకటనలో పచ్చిదనంలేని వెచ్చదనం సాధించారు నాగేశ్వరాచార్యులు.

“నెలవంకలా కళ్లు, ఉలులు సోకిన వొళ్ళు”

“గుండె కాజేసింది, నిప్పు రాజేసింది”

“సిగ్గుమొగ్గులువేసె, సెక్కిళ్ళ గుంటలు

నవ్వులే పువ్వులు, నా పిల్ల సొమ్ములు”

రైతుల జీవితాల్లో కాంతి కాంతి సంక్రాంతి ఇంకెప్పుడు వస్తుందో అని ఆశాభావంతో విరీక్షిస్తున్నారు కవి.

“అశరీరవాణి

నా బాణి

నిత్యకళ్యాణి

నా మాగాణి”

అంటూ సాహిత్యక్షేత్రాన్ని తన కలంతో హరించగా దున్ని నవ ధన్యాలు పండించగల కవి కర్షకుడు నాగేశ్వరరావుగారు.

ఆయన లేఖిని ఇంకా పదునెక్కి ఆయన హృదయం మరింత రసార్ద్రమై ఆయన భావన ఇంకా ఉన్నత శిఖరాలు ఆరోహించి ముందు ముందు ఇంకెన్నో తేనెలూరే తేటపాటలు తెలుగువారికి అందించాలని నా ఆకాంక్ష. తొలికావ్యంలో విరిసిన ఇంపుసొంపులకు మురిసిన నాకు ఆయన గేయకవిగా విశిష్టస్థానం సంపాదించుకోగలరనే విశ్వాసం.

—అ మ రే ౦ | ద

అంకితం

ముగురమ్మలకే :

రావమ్మ

రత్నమ్మ

అత్తమ్మ

విఘ్నే శ్వర ప్రశంస

ఎలుక నెక్కావులే
చిక్కు తీరా నాకు/
అమ్మకైనా చెప్పి
బసవన్న విష్ణు !
పంటపై ప్రాణాలు
పెట్టుకున్నా నని
ఆకు అలమూ యేరి
కోరు కున్నావా ?
ఆశ లీనే కసవు
బాస తేనీ పశువు
చవితి చంద్రుని కాంచ
అచ్చు కుంటావా ?
ఏడాది కో పూట
నీకు పెడితే పోదు !
ఏటెల్ల పాదినా
ఎంత మందో చూడు !

యక్ష ప్రశ్న

ఎవరిదో యీనింగి ?
ఎవరిదో యీనేల ?
పిట్ట గూడెట్టింది
మనిషి మేడేసింది !
కొండ కూసున్నది
సాగరం పడుకుంది !
మేఘాలు తిరిగేది
గాలి కౌగిటిది !
సూరన్నదా లేక
చంద్రన్నదా ?
వీరన్నదా లేక
మూరన్నదా ?
ఈ నింగి ఈ నేల
ఎవరిదో ? ఎవరిదో ?
ధర్మజుడు వోడేది !
మృత్యువే మ్రుంగేది !

భూ దే వి స్తోత్రం

వేదాల నడిగాను

భూదేవి మల్లీ

భూతమ్ము లన్నింట

నీవు మిన్నే నంట !

పాదాలు కడిగాను

నదుల నీరాపి

మబ్బులను ముడి పెట్టి

గుడి కట్టినాను !

కాటేడు కడతాను

కదలకే తల్లీ !

ఈత కొచ్చిన పంట

పడకుండ యే కంట !

హారతిదె పడతాను

భారతిని చూపి

నిప్పు గుప్పెట పట్టి

కొడిగట్ట నీను !

నా తెలుగు తల్లి

జనమ జనమకు

నేను నీకె పుట్టాలని

కలలు కనుకున్నా నె

నా తెలుగు తల్లి !

గోదావరీ క్రిష్ణ

తుంగభద్రా పెన్న

నీళ్ల పాతళ్లమ్మ

నా తెలుగు తల్లి !

సన్నయ్య త్యాగయ్య

సిద్ధేంద్ర శిల్పేంద్ర

కళల లోగిళ్ళమ్మ

నా తెలుగు తల్లి !

శ్రీముఖ బ్రహ్మన్న

మల్లమ్మ రుద్రమ్మ

కనక దుర్గమ్మ వే

నా తెలుగు తల్లి !

సి రి పు రం

సిరి పురమ్మా లోన

చింతేవిఁ టమ్మా!

ఇంటింట గరిశలు

కుండుల్లో అరిశలు!

పచ్చి బాలింతగా

గో మాత వుంది!

కోడిపెట్టా పురుడు

పోసు కుంటంది!

రెండు గాళ్ళెద్దులు

చరగన్ని హద్దులు!

నిమ్మ చెట్టూ వుంది

దానెమ్మూ వుందీ!

గుడి వుంది, బడి వుంది

చెఱువు, సత్రం వుంది!

అందరూ రైతులే

ఆనంద చరితులు!

భువనైక

~~~~~

ఊరు సుట్టూ సుట్టి
వాగు పడ గిప్పింది !
ఊరిలో నాగన్న
ఇల్లు మావిడి గున్న !
యెండి కొండా కాదు
మండవా లోగిలి !
బసవన్న మొగసాల
బావిలో గంగా !
కాకి నెవిలీ జేగ
పొదుగు కుమ్మే లేగ !
పురుల వాఁపుల నీడ
దోగాడు సిరులు !
గొట్టె మేకా గేదె
ఆవు అంబా అరులు !
బళ్ల నాగళ్ల పై
అరటి కొబ్బరి తరులు !

సుప్రభాతం

కోడి కూసింది రా!

కాకి లేసింది !

కవ్వ మాడింది రా !

రోలు వాడింది !

వెన్నెలా ముద్దోయి

వెన్న ముద్దోయి

కోటేరు పన్నగా

కుసుకు ముద్దోయి !

రేయి గుండెన పూరు

పక్క చుడతా వుండి

ఒళ్ళు విరిచిన తీరు

చప్పు డవుతా వుంది !

వెన్నెల్లో వెలుతురు

కలిసి పోతా వుంది !

తుమ్మల్లో బొమ్మలా

ముసుగు లాగింది రా !

రై తు

ఇంతటి బ్రతుకు

ఇల్లో వుందని

రాదు లె కొందరి

కల్లో కై నా!

పంగలి కొయ్యను

నాగలి చేసి

ఆకలి కాసిన

వై తాళి కు డు!

జంతువు చూసి

మచ్చిక చేసి

మెడ కాడేసిన

యాం త్రి కు డు!

తంతూ తిరిగే

భూమిని దుంతూ

చెఱి బట్టాడు

ధర గట్టాడు!

పో రా టం

నర నరాలు ముళ్లేసుక
తర తరాలు వల్లేసుక
ఎద్దుల్ని మళ్లేసుక
పోతున్నా పొలానికి !
సూర్యుడికే ముసు గేసిన
కోట మంచు చలిమిరి గొని
నీటంచున రేగడిలా
పోతున్నా పొలానికి !
నెత్తురు జిల గొట్టుకోను
సత్తువ వెల గట్టుకోను
ఆకలి మెడ పట్టుకోను
పోతున్నా పొలానికి !
అట్టుడికే యెండన పడి
పొయ్యి పైన మసలు తున్న
పాల పైని మీగడి లా
పోతున్నా పొలానికి !

ఆడ గూతురు

మెరక చేనికి నేను

అర కేసు కెలితేను

అక్కడికె ఆడది

కూడు తేవాలి !

గొట్టు నే పడుతుంటె

ఆలి యెద పెడుతుంటె

దారి నెళ్లే వాడి

కళ్లుగుట్టాలి !

నెయ్యి కారము వేసి

తైద ముద్దా చేసి

నంజు కొమ్మన గుడ్డు

పుంజు కుంటాను !

ఆడ గూతురు అండ

దండిగా నా కుండ

కన్న కడుపుకు నేను

దండ వెడుతున్నాను !

తిథి నక్షత్రాలు

తొలకరిలూ వొక జల్లు

చిలకరించుకు యెల్ల

మట్టి కరిగిన, సు

వాసనలూ పుట్టాను !

ఎక్కడిదో వో పాట

గాలి కలిసే చోట

ఇంటి కెళ్లే మాడ

గంట మోగింది !

వడిగళ్ళ ముత్యాలు

ఎనలేని సత్యాలు

మట్టి లోనే కలిసి

చాటి పోయిన వట్టె !

రంకేసి ముసిలెద్దు

కాలు దువ్విన వేళ

చేలోనె పుట్టాను

తొలి రెప్ప కొట్టాను !

అన్న ప్రాసన

అమ్మ కడుపున పూడి
పుడమి వై పడ్డాను !
ఒత్తు కున్నా తల్లి
ఎత్తు కున్నట్టుంది !
మన్ను తిన్నది మమ్మ
వేల్కై కాదు !
కడుపు లోనే నాకు
అన్న ప్రాసన సాకు !
అంత కమ్మని భూమి
కొగిలిం తింకేమి ?
ఈసారి పొల మెల్లి
దుక్కి లో దొర్లాలి !
పుట్ట చెట్టూ నీడ
పూలు రావే కాడ
నాగు తిరిగే జాడ
నే గాలి మేయాలి !

అన్న పూర్ణ

పొద్దునే బొప్పెట్టి
కడలి అద్దం సూసి
భూదేవి కొప్పులో
కంకి తురిమింది !
ఋతువులు చీరలు
రేయి పగలే నగలు !
ఏతేడుకో తాణి
వెన్నె లంతా వగలు !
సంధ్య ఛాయల మల్లె
ముద్దబంతీ వొల్లు
అన్న పూర్ణుడేనె
నోరూరు తుంట !
పొద్దు పోయే డాక
నేల సొగసులు సూసి
నింగి నెలబాలుణ్ణి
సంకేసు కుంది!

పోటీలు

ఆ వచ్చేది

రైతు బిడ్డలు

అందరివీ, నీరు

కావి గుడ్డలు !

పరికిస్తున్నారు

పైరు, కుట్టలు

రులిపిస్తున్నారు

చేతి కట్టలు !

కడుతున్నారు

పంట దిగుబడి

పెడుతున్నారు

ఊరి కొరవడి !

ఎంత బావుంది

వారి చందం !

పడుతున్నాడు

ఏదో పంచె !

పెత్తందార్లు

పాల బట్టల దూడ !

యల్ల వన్నెల కోడె !

కాడి కలిపితే చాలు

కనకాభిషేకాలు !

పట్టండి రాజాలు

బండి కిటకిట లాడ

మెచ్చాలి పొట్టేలు

అరగాలి పట్టాలు !

ఉరకండి వడి వడిగ

పురుగు పుట్రా వుంటె

డొలుపు కిందే వుండి

కావంగ మన కుక్క !

చాలింక పోకిళ్లు

ఉడికుండు గుగ్గిళ్ళు !

అమ్మ పిలుపదిగోను

మలుపు తిరగండి !

సుడిగాలి

—•••••—

సుడిగాలి వాటులో
 జొన్న పెనుగుత వుంటె
 కన్న కడుపూ భూవి
 దుమ్మెత్తి పోసింది !
 కళ్లు కనబడకేవో
 సుళ్లు తిరుగుత వుంటె
 జట్లు ముడిలిడి పోయి
 శెట్లు శివ మెత్తాయి !
 ఆకులు కాకులు
 ఒగుడాకు యీకలు
 నింగిలో రంకులా
 రాట వెంకాయ !
 ఈపు నీవురు దెబ్బ
 దుమ్ము దూపంతోటి
 గాలి గుమ్మట వెల్లె
 శదలేటి కేసి !

—•••••—

చంద్రుడు

చదువు కున్నావాణ్ణి
సంస్కార మున్నోణ్ణి !
కలము హలములుగన్న
కులము వాణ్ణీ నేను !
నా చేను పూసింది
పుష్ప రాగములు !
బంతిపూలూ చూసి
చుక్కల్లు సిగ్గిల్లె !
నా చేల వేలుగుల్లొ
ఈ పూల నవ్వుల్లొ
మంచె కట్టి నేను
చంద్రుణ్ణి అయినాను !
గ్రహణాలు లేకేమి ?
అతి వృష్టి మృతి వృష్టి
అనుకుంటే అమవాస
కాటకమ్మే నాకు !

అ మా య కు డు

చందమామలొ చెట్టు

నాటింది నేను రా !

సూర్యు డంటే గొడుగు

పట్టింది నేను రా !

చంద్రు డంటే యెవడు ?

సూర్యు డంటే యెవడు ?

నా కుంటలో నీళ్లు

తాగి పోయే వాళ్ళే !

ఆకలేనీ వాళ్ళు

ఎంత కేకిడ పోతె

నా గింజలతో మీరు

నై వేద్య మిడతారు !

లోకాలు యేలేటి

కిరీటమే నేను !

నాకు యెండే కాక

నీడెలా వుంటుంది ?

వాస్తు శాస్త్రం

ఇవి నా విధులు
అయినా నిధులు !
పుడతే బదులు
కడితే వాదులు !
చేనికి మంచ
చుట్టూ కంచ
తలగడ బావి
నిలబడ మావి !
ఇంటికి అరుగు
అంటిన పొరుగు
ఊడని బెరడు
కూడిన పెరడు !
అరణా చరఖా
ఆపూ మ్యాపూ
కుక్కా కోడి
ఒక్కటి చాలదు !

ముల్లు గట్ట

కట్ట లేనీ వాని
గొట్ట కరిచేను !
చేత కట్టా లేదు
రైతు నంటాడు !
శివు నంతటి వాడు
శూలమ్ము పట్టేను
ముద్దు ముద్దుగ నంది
నదలించు కోను !
ఎద్దులను గిల్లినా
హద్దులను కొలిచేను !
ముల్లు గట్టే కాకు
అది రైతు విల్లు !
ముల్లు గట్టతొ రైతు
మూర్తిభ వించాలి !
ఫాలాక్షుడే దోయి !
పట్టి చూస్తా ననగ !

నా భూమి

ఈ భూమి ! నా భూమి !

మబ్బు లేలే భూమి !

ఒక్క తడి కడితేనె

పిడుగు రాలే భూమి !

లోక మెరుగని యీడు

దోగాడు నాడే

అన్నానికి మున్నె

నిన్నె తిన్నా మన్నె !

ఎన్ని చదువులు వున్న

ఏ కొలువు కొలిచినా

నిన్ను విడిచి నేను

సామెలా చేసేను ?

నమ్మకున్నా దుమ్మ !

నాకు నచ్చిన సొమ్మ !

నీ కడుపులో నుంచి

నిధులు వెల వాలమ్మ !

వీరువాక

~~~~~

సాగాను : సాగాను !

వీరువాకా నేను !

ఊరూరు కదిలింది

భూమాత మెదిలింది !

విత్తులను యెండేసి

గిత్తులకు రంగేసి

ఇల్లాలు యెదురైన

యెల్లాలి పొలము !

కాలువలు త్రవ్వినా

మన మెంత క్రొవ్వినా

ఆమ్మోరి గుడి కాడ

అరక నిలవెయ్యాలి !

ఈనాట వోనాడు

మేడి మొలకేసింది !

తొలి చాలుకే నేడు

నీతమ్మ దొరకాలి !

~~~~~

అ మ ర గా నం

దోరెండలో కొండ
కొండ దాతిన బండి
బండిలో సిన్నోడు
పాడు తున్నాడు !
మువ్వలూ గంటలూ
పక్క వాయిద్యాలు
ఎంచక్క మోగాయి
ఎడ్ల నడకల్లో !
కుదుపులే మద్దెల
ఇరుసు కిసకిస బూర
కొండ కొమ్మున గూడు
బండి పోయే పల్లె !
కాన గోలను మింగి
పాట తేనెలు తాగి
ఏరు కాగిలి చేర
కునికింది లోయ !

యల్ల గిత్త

తెల్ల తెల్లని దూడ
కల్లు లేనీ కోడె !
సుళ్లేమిటో గాని
సల్లెక్కడా లేదు !
వరదైన బురదైన
ఒళ్ళు దాచని దూడ !
కళ్ళు పురిమా డంటె
బళ్ళు దిగబడ వింక !
తెనాలి వీధుల్లో
వినాలి వీడి కథ ,
పందెంలా గెలిచాడు
మనిషిలా నిలిచాడు !
కాలెక్క డిరిగేనో ?
కొమ్మెక్క డిరిగేనో ?
బీటిలో వాసిలానో
పోటీల కెలతాడు !

పుల్ల గిత్త

పాల బట్టల దూడ
అంగ వైఖరి చూడ
నందికేశుడు గూడ
తలదించు కుంటాడు !
రమ్మంటె వస్తాడు
పొమ్మంటె పోతాడు !
తెలిసి నట్టే యేదో
తల తిప్పుతుంటాడు !
ఏ పొద్దు లోనై న
ఏది చప్పుడు అయిన
బుసకొట్టుతూ తాను
పసిగట్టి పెడతాడు !
నేవూరు వెళ్లానో
వీడిదే దిగులంత
వచ్చి వేసే దాక
నోట పట్టడు మేత !

దా రెం టు

ఊళ్లొన వుంచును

ఊపి రాడదురా !

పోలాని కెల్లాల

పాలు పోవాల !

సాకిరేపూ కాడ

సక్కన్ని వోసిలక

కండల్ని కట్టేసి

గుండెల్లో దాసింది !

కాళ్లాడకా యేరు

సుళ్ళు తిరిగింది !

పిల్ల గాలికి వొల్లు

సలపరించింది !

యేటి నురగలు సూసి

యెల యెలా బోతుండె

గట్టుపై గోరింక

నింగిలో నెలవొంక !

కా పు

◆◆◆

దొంగ పసి కట్టేది

నా పుల్ల గిత్త

పైన పడి పొడిచేది

నా గొట్టే పోతు !

దోర వయసు కోర చూపు

పిల్ల పేరు మల్లెమొగ్గ !

తలబిరుసు నోరు దురుసు

అమ్మడి నడువుఁ గుమ్మడి తొడెవుఁ !

పాడుకుంటే తన కేంటో ?

ఉలుకెల్ల యల్ల బోసి

గిల్ల బోతే ముద్దబంతి

గుమ్మడి పైన గొట్టెకుమ్మె !

విరగబడి తిరగబడి

రై కముడి కోక చెడి

జాంపల్లాయ్ ! గుమ్మడి కాయలు !

గుమ్మడి పల్లాయ్ ! జాంకాయలు !

సూ ప రి

జంట కడనా వంట
కంట సూపెట్టింది !
నెల వొంకలా కళ్ళు
ఉలులు సోకిన వొళ్ళు !
సేని కెన్నడు రాదు
దారి కొచ్చే సోకు !
సెఱువు కెప్పుడు రాదు
యీ దింత నాజూకు !
నా వయసురా నీదు
మనసుకూ సోనీదు !
కాళ్ళు సేనికి లాగ
సెఱువాయె కళ్ళు !
యెద తీపి కోతలో
మోపెత్తనే లేదు !
కడసారి సూపంది
కడవెత్త బోతే !

మూ గమ న సు లు

అండాలు మాటల్లో

మూట గట్టే వేళ

తుమ్మ మొద్దున తొండ

కొంటె బంధాలు !

వాగు వొంకల్లోన

ఒళ్ళిరుచు కుంటుంటె

కొసిరి కొసిరీ గువ్వ

కూని తాగాలు !

వాగొడ్డు తుమ్మలు

ఎరగనట్టే ముసిరి

ఒక్కొక్కటే విసురు

నీలపై పూలు !

మెల్లగా వాగెల్ల

చెలుపు గుండెలు వూరు

ఆకాశమే వొంగి

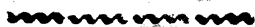
అరగన్న వేసి !

గుండె గోడు

గుండె కాజేసింది
నిప్పు రాజేసింది !
కోకిలై కూసింది
కొంప తీసింది !
నింగి దీపం బెట్ట
గాలి వీవన లీసె
నేల జోల పాడ
నిదరెట్ట దాయె !
తెల్లారి పోయింది
బోసి కొడతా వుంది
గుండె లేని గూడు
ఆకురాలిన మోడు !
అమ్మ నవ్వుతోంది
ఆవు లా వుంది !
యెనకెవ్వరో దాగి
తొంగి సూశాటు !

వసంతాకృతి

మనసులో నాకేదో

ఊసు వొస్తంటది

శెట్టునో శామనో

సూసి నట్టుంటది !

యేటి వొడ్డున యీత

జుట్టు యిరబోసింది !

యేటి నీటిలో పోకు

సూసుకుంటంది !

యేరు నవ్విందేవో

గల గలా యినపడది !

సందానికీ యింత

సెప్పి నవ్విస్తాది !

యిడి సేసి గుడ్డలు

శెట్లు నిలబడ్డయ్యి !

యెన్నెల్లో ఆకులు

పుత్ర కేసుకున్నయ్యి !

మ డి సి

కలకాదు సెప్పేది
పచ్చి నిజవంటాది !
గుండె నేతికి తీసి
ఆడుకుంటాది !
తల సుట్టె కనికట్టు
కట్ట మెడపై బట్ట !
కిట్టు సెప్పులేవు
కట్ట వేణువు కాదు !
కంట బడ్డా నంట
గట్టు నోచ్చే యేల !
తనువు లోతులన్ని
తవిడి నట్టుందంట !
నీ ఆలికా పోతె
ఏటికీ బతుకంది !
కల్లోకి యెల్లి నే
కొల్ల గొట్టానంట !

ఇంటి దారి

కొండల్లో పొద్దు పడింది
గుండెల్లో ముద్దాడింది !
ఇంటిగాలి వొంటికి సోకి
పైరగాలి లీలలు సాగి !
చేలల్లో సిరిగర లాడి
తోకలేపి గెంతగ చూడ
గొర్ర మంద బెదిరిందోయి !
డొంగ గట్ల పొర్లిందోయి !
దారులన్ని కోటేరులతో
సాముల్లా పరుగెడుతుంటే
మబ్బులన్ని లేబిట్టలతో
వాముల్లా వెనకడ్డాయి !
మెళ్ళల్లో గంటలు మోగి
ఇళ్ళల్లో దీపా తెలిగి
దారి కళ్ళు మూసిందోయి !
ఊరు కళ్ళు తెరిసిందోయి !

తేనెసినికులు

జంట పిట్టల మల్లె
శెట్టు లెక్కాలంట !
సెలయేట జలకాలు
ఆమకోవాలంట !
గాలి తగలాలంట
ఉపిరాడాలంట !
శెట్టుల్లో గుట్టల్లో
పండు కోవాలంట !
సిగ్గు మొగ్గులు వేసె
పెక్కిళ్ల గుంటలు !
నవ్వులే పువ్వులు
నా పిల్ల సొమ్ములు !
నేల నవ్వాలంట
నింగి సూడాలంట !
నేల కవుగిళ్లలో
శెట్టు పూగాలంట !

నేల పగులు

ఓడలై పూడల మఱి
దాని కిందవాడూ నేను
వాడంటే జతగాడు
వాడు లాడుతున్నాడు
జల జల చినుకులు
రా లేటప్పడు
భూదేవి పులకించినదంట !
గడ్డి నిక్క బొడిచినదంట !
భూమి నెత్తు కెల్లాలని
సుడిగాలి వొచ్చాడంట
భూదేవి అలివి గాక
వాన తన్ను కెల్లాడంట !
కిట్టుమని భూదేవి
నెత్తె గొట్టినదంట !
వాన దేవుడంట
భూదేవి మొగుడంట !

అంకితాలు

అన్నయిన అబ్బయిన
అన్న నేనే నంట !
సెల్లెయిన తల్లెయిన
యెన్నెన్నో తానంట !
యిడ లేని బంధాలు
యెన్ని సంబారాలు !
ఆలి కళ్ళల్లోని
సెల్లి ఋణాలు !
ఏ జనమ ప్రన్నెవో,
ఏ యేల కాయాల
ఆలి వొయినం లోని
తల్లి పేణాలు !
తమ్ముడో నేనంటె
తలపాగ సుట్టింది !
కన్నీలు తుడిసింది
కావలించింది !

విండు

~~~~~

ఆంధ్రాలో అడుగు పెడుతూ
కాంచిన వంటకాల దృశ్యాలా
వేరు శనక్కాయల తంపటి
ఊచ బియ్యం వేపే కుంపటి !
రేకుల్లాగి కాల్చుకున్న
మొక్క జొన్న గుండెలు !
గాల్లో మసాల కలిపే
చేల్లో కొతిమేర మండలు !
కంది కొమ్మ శనగ రెమ్మ
తంపటి కుమ్మన దూర్చి
ఆఖరి గింజ కోసం
అందరం బూడిద చెలిగాం !
దోసకాయ దొప్పల్లో
మేక పాలు పితికారు
ఆంధ్రా ఫలహారశాల్లో
పదార్థాలు అమూల్యాలు !

కా ప లా

చొక్కా లేదు నా వొంటికి
కాపలా యెందుకీ పంటకి
అటుపోతే నక్కల బాడవ
ఇటుపోతే కుక్కల నడవ !
కాలికింద పొసగనంట
పుచ్చకాయ బెసుకు తుంటె
కిందపడితే కుట్టు కళ్లు
ఎర్ర బార మిరపపుళ్ళు !
పరుగు పడితే గుం షెలు
చెండు తుండు కండెలు !
ఎదురు కొట్టు బడవల
గుమ్మడికాయ కడవలు !
లక్ష్మొచ్చిందీ మధ్యనె
నాట్యం చేయటానికి !
పాము లొస్తయి రోజూ
షిలుచుకు పోవటానికి !

గాలి ఉయ్యల

మంచెపై నా మనకు

జాబిల్లి దిండంది !

సుక్కలన్నీ దూసి

పక్కేసి నాది !

ఈ రేయి నాదంది

గుండె తడివింది !

గాలి వుయ్యల్లోన

ఊగి పోయింది !

కారు పిల్లఁ రిసింది

గుండె కరిసింది !

ఈ రేయి నీదంది

ఏలుకో మంది !

కారు పిల్లఁ రిసింది

మారు పిల్లఁ రిసింది !

తొల్లికోడి కూసింది

శంప కరిసింది !

జ ల కౌ లౌ ట

XXXXXXXXXXXX

సుక్క దూకిందంటె
అప్పుడే అనుకొన్న
యిక్కడుండా యని
ఇప్పుడే కనుగొన్న !
సెర్వోకి దిగిరావు
సుక్కలెంతా సేపు
సూసి పోదావంటె
సక్కనీ సుక్కల్ని !
ఇటుకేసి వొస్తాదా ?
నింగి నేలకు వొంగి
సందకాడా యాడొ
యెత్తుకు తుండాది !
గాలి గుసగుస మంది
సెఱు వొణుకుతా వుంది !
సిన్న మొగ వేసుకొని
సెండ్రుడే తగలడితె !

ఎండమావులు

సజ్జసేలో మధ్య
మంచె పిచ్చిక గూడు
కథ సెప్పు తున్నది
కన్నుల్లా సిన్నది !
కలువగిన్నెల్లోని
మధువాలికి పోయె
సేనంత ! గల్లంతు
ఆ వెంట ఆబోతు !
లేడల్లె ఆడని
డడుసు కున్నది !
గుండె కల కేసింది
వీపు తట్టింది !
రేయిరేయి తాను
పలవరించింది !
సేతులే కావంది
బతి మాలుతోంది !

మూగబాధ

సెలయేటి గల గలల
సామ్మసిల్లె కొండ !
యేటి బొడ్డే బీడు
యెన్నో పిట్టలు పాడు !
కొసిరి కొసిరీ తాను
ఉసురుసురు మంటంతు
గుండె కొట్టుకు లాడు
యెడ్డు గట్టుకు సూడ !
యెడ్డు సూసే దట్ట
యెరిక సేయా నంట
మూగ బిడ్డల బుణవుఁ
గడ్డితో తీరేన !
దారి నొచ్చే యేల
దొంగలల్లె సూసె
రై క సినిగిందని
పైట సూపించేవాఁ !

కంటకాలు

గుడిశలో పస్తులుంటా
వడిశాల తిప్పతున్నావా తల్లీ !
అలనాడు నా పురిటికి నీచేయి
నెయ్యికారిందట జ్ఞాపకముందామ్మా ?
ఈనాడు ఆకలికి
నకనక లాడుతుంటే
తింటానికి ఎలుక తే
సయమంటున్నాను తల్లీ !
ఎందుకమ్మా ? అలా ఆకలితో
మెలికలు తిరుగుతావు ?
తాగెయ్ తల్లీ ! మబ్బులిచ్చే నీళ్ళన్నీ !
సముద్రంలోకి చుక్కపోకుండా !
ఆనాడు చూడు నన్ను
విశ్వమానవుడిగా యెదిగి
ఆకాశం మూకుడు చేసి
నిరతాన్నదానం చేస్తానేమో !

పర్వాభావం

నీరసంగా వూరు పడుంది
కుక్కలై నా యేడుస్తుంటే
ఎవరికి పుట్టిన బిడ్డో ?
నాలుక కొరుక్కొంటోంది !
ఏదో వొక మబ్బుతునక
ఇటుకేసీ వచ్చుదనుక
దాహాలు తీర్చేనని
మొహాలు మాడ్చుకొని !
ఇంకెవరూ ? భగీరథులు !
తప్పిక తీరని రైతులు
లంకా పట్టణానికి
వారధి కట్టిన కోతులు !
ఎవడైనా వున్నాడా ?
ఎవడున్నాడీ నాడు ?
పాతాళ గంగ మీదికి
యుద్ధం ప్రకటించేందుకి !

కాలజ్ఞానం

కాకి గూడ్లొంది
గోరింక పొదిగింది !
కొంతకాలం ఆగు
వాన వెనకాడేను !
గండు చీమలదాడి
కాళ్ళకిం దెళ్ళాలి !
తలపై న తుమ్మెదలు
దండుగా యెగరాలి !
బెడగొండలో మొయిలు
నాలుకలు కోరాలి !
ఇంద్రధనసున నారి
వరదల్తె పారాలి !
ఆకాశమే కప్పు
లేదు మనకే ముప్పు !
ఉన్నదంతా మనది
పంచుకుందాము !

కలుసుబాటు

గొడ్డు వచ్చిన వేళ

బిడ్డ వచ్చిన వేళ

కల వొచ్చినట్టుగా

కలిసి రావాలా !

పాల నివ్వని యావు

పొడవ నొచ్చే కోడె

కొత్త కోడలి చూసి

మెత్త బడ్డాయి !

మా యింట చిన్నది

నడయాడుతున్నది !

సిరులు మా యింటికే

తరలినట్టున్నది !

దోరావు కొన్నపుడు

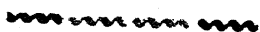
కరువు తప్పింది !

తొలి సారి కన్నపుడు

కాలువలు పడ్డాయి !

సాగర దర్శనం

సాలీడు అల్లాడు
మానోసట గూడు !
చించు కొస్తున్నాడు
సాగరుడు నేడు !
కోడైన కూయలా
వడిగాలి వీడలా
నెత్తెనెత్తెకు పాకి
నీటి బుగ్గయినాడు !
మబ్బుల్లో మెరుపేది ?
ఉరుముల్ల అరుపేది ?
చూడ చిత్రం గుండు
భానుడికి తేడా !
గుడిలోని శంకరుడు
మానవుడు కాడు !
మడిలోని సాగరుడు
దేవుడయినాడు !

కు శ లో ప రి

నాగార్జునుడు నిన్ను
చూడ నంపాడా ?
కన్నీళ్లు తుడవగా
సాగ నంపాడా ?
చూడు ! సాగర ! చూడు !
ఆవు ముట్టదు నీరు !
పీడకలగా గతము
పొడగట్టు తున్నదో ?
గొంతుకెండిన దూడ
కొన ప్రాణముల తోడ
చెయ్యి నాకిన రైతు
గుండె పగిలిన రీతి !
తప్పిపోయిన చావు
కడుపుకాలిన గోవు !
ఆగు ! సాగర ! ఆగు !
పొలమాగు తుండేము !

కా ర్యో న్ము ఖం

పాట్లు తొలిగే నోయి

నాట్లు వొచ్చాయి !

మొక్కల్ని నాటండి

ఉగ్గు పోయండి !

సురులు అసురులు కలిసి

సాగరం చిలికారు

మానవుల మరచారు.

స్వార్థ మెంచారు !

తిన మరిగిన యెద్దు

త్యాగ మెరిగేనా ?

కడుపు కాలిన గోవు

బిచ్చ మడిగేనా ?

సిగ్గెందుకూ యింక

ఎగ్గెందు కోయి ?

చిక్కాలు పెడదాము

పగ్గాలు పడదాము !

దొడ్డు బ్రతుకు

వందకి యెనభై మంది
భారతంలో రైతు పైన
ఆధారపడి బ్రతికేది
అతడు చెడితే చితికేది !

అందుకే ముందుగా
కాలువలు త్రవ్వాలి
రైతుకు రెండు పంటల
అవకాశం యివ్వాలి !
రైతు కష్టపూ
పని కల్పించేది నీరు
అతని కష్టపడే

కావలసింది పనివారు !
చక్రమిలా తిరుగు తుంటే
సక్రమంగా వుంటుందేమో ?
ఆలో చించడో సారి
అంతా కలిసినప్పుడీ సారి !

సాగరా ! అయ్యం

సాగరా ! అయ్యమంటే

ఎవడు కాదంటాడు ?

సత్రవైనా దంటే

కడుపుమంటే కాద ?

వాన పడ లేదన్న

పిల్లి పొయిలోవున్న

త్రాలూక వాడొచ్చి

తలుపుడ వీకాడు !

పూజారి నిదరోతె

వార వోసీ రుధిర

బిందు బిందువు నేదొ

కుక్క నాకిందేవో !

మూడు పూపిరి పెట్టి

నీదు కోవెల కట్టి

నీ గుడికి పగులంటే

దిగు లెవడినో నంట !

కాలగర్భం

మట్టిగడ్డ రైతు బిడ్డ

గుండె కాదుటోయ్ !

ఆ గుండె పగిలినపుడు

పచ్చి పుండు కాదుటోయ్ !

నిప్పులు చెరిగే గాలిన

లేగ దూళ్ళు మాడెనే !

పాల చుక్క యింకిపోయి

పసిపాపలు వూడెనే !

కసిరికొట్టి ముసురు పట్టి

చంటి బిడ్లు చావలెడ్లు

డొక్కల్లో ముట్టె లెట్టి

ఆకల్నే పొదిగెనే !

ఆకురాలి మోడుతేలి

చిగురు వేసి కాయ కాసి

నోటికాడ పెట్టుకుంటె

పండంతా పుచ్చెనే !

చ రి త్ర

ఎప్పటిదో యీ ధరిత్ర
అప్పటిదీ నా చరిత్ర !
యుగాదిగా నాగలి నాది
అనాదిగా మిగిలిన సోది !
అమ్ము కున్నానా ?
నమ్ము కున్నానే !
బాధలు కాల రాచినా
వరదలు నేల తొలిచినా !
పుచ్చు కున్నానా ?
ఇచ్చు కున్నానే !
ఆరుగాలమూ కొరికి నా బలం
తేర గానే అందరికీ ఫలం !
గుల్లో గొల్లాడిలా
బల్లో పిల్లాడిలా
బ్రతు కీడుస్తున్నాను
ఎద పీడిస్తున్నాను !

వేషాలు

ఎద్దన్నా ! వద్దన్నా
పరు గెత్తా వద్దు
నింపాది గెల్దాము !
నీళ్లే తాగేద్దాము !
గంతఘూ పునవేసి
గంగి రెద్దులు చేసి
బంగారు నీ బ్రతుకు
బజారు కీడ్చారు !
ఎంగిలి చేత్తో కాకిని
తోలకుండ చస్తాడు
అన్న దాతవు నీవు
వాడికి ఆబోతువా ?
నీక పట్నీ వ్రతుడు
దేవుడు అన్నారు !
రాముడికే నిన్నొదిలి
రంకు నేర్పు తున్నారు !

గణన

వస్తుంది ! వస్తుంది !

ఒక్క రోజొస్తుంది !

కాడి గట్టే వాడి

జాడ గుర్తొస్తుంది !

వస్తుంది ! వస్తుంది !

ఒక్క రోజొస్తుంది !

మేడి పట్టిన వాడి

గూడ గుర్తొస్తుంది !

వస్తుంది ! వస్తుంది !

ఒక్క రోజొస్తుంది !

ఎద్దు తోలే వాడి

బుద్ధి గుర్తొస్తుంది !

వస్తుంది ! వస్తుంది !

లోక మంతా వెదికి

నేల దున్నేవాడి

నీడకే వస్తుంది !

వానముందే వరద

పట్ట పగ లే మేఘాలు
నల్లటి పెను గొండల్లా
చీకటి కడు తున్నాయి
పరుగులు పెడు తున్నాయి !
చుట్టూతా జొన్న చేలు
చూపు మేర కున్నాయి !
పసరు వాసన లీస్తూ
పరగణాని యేల్తూ !
హోరు గాలికి పైరు
అలలుగా పరుగేస్తూంది !
పరగణా పరగణా
సాగరంలా తోస్తూంది !
మామిడి తోట నొక్కటే
మధ్యలో తేల్తూంది !
పంచాంగంలో కుంభ వృష్టి
ఎప్పుడలివొతుందీ సృష్టి ?

పూల మాల

నాతి కొంగల బాగు
శాంతామలా వుంది !
ఆకాశమే మాల
అల్లు తున్నాదో !
మాల తెగిన లీల
ధరణికే ఆ పూలు
పచ్చ పచ్చని చేల
అక్కడక్కడ రాలు !
దోసిళ్ళతో చేలు
బంతు లాడాయె
విసిగి విసిగీ పూలు
ఎగిసి పోతున్నాయి !
మేఘాల కురులలో
మాల తురిమిందేవో
దిప్పి తీయగ సంధ్య
ఎఱ్ఱ నీళ్ళను కలుపు !

ఆత్మ వంచన

చేలో కెక్కటంలా నీళ్లు
అలాగే వున్నయి బీళ్ళు
వస్తూనే వుంది వరద
పోవటంలేదు బురద !
అందరూ ఆసాములే
ఉన్నది శాసన సభలో
ఉంటాను అయిదేల్లెల్లా
బెల్లం కొట్టిన రాళ్లెల్లా !
ఎప్పుడైతే శాసన సభ్యులు
పుచ్చుకున్నారో జీతాలు
అప్పుడే అయిపోయారు
నిజంగా పుద్యోగులు !
మథ్యలో పుద్యోగిని
విధి నెరవేర్చక పోతే
దించడానికి హక్కు-
ఎప్పుడాసామికి చిక్కు !

దైవాధీనం

రండీ ! రండీ !
సూడండీ గుడిశని
అందులో వుండే
మడిసిని !
అదుగో ! అదుగో !
అక్కడ !
కూసుంటాడు
ఒక్కడే !
కష్టపడతన్నాడు
ఇష్టపడతన్నాడు !
నిచ్చమూ గడ్డే
పచ్చమూ గొడ్డు !
ఇదుగో ! ఇదుగో !
ఇక్కడ !
వాసచేతిలో
చిక్కడి !

పిట్ట పోరు

కుటుంబంలో పెద్ద కొడుకు

కర్రపెత్తన వుచ్చుకోని

చూపినట్టు కుర్రెత్తం

ఏలుతుంది ప్రభుత్వం !

అ పక్కన కాలవకి

బాగానే గండడింది !

చూస్తూ వుండగానే

చాలా సారగొట్టిందే !

ప్రతిపక్షం శిస్తాసుాలుకు

హక్కేదని అడుగుతుంది ?

ప్రభుత్వంపై ఖర్చుకు

డబ్బేదని గొణుగుతుంది !

వ్యాజ్యం పడిందంట

తెగేదాక వుంటే యెట్ట ?

పదండి పూడ్చుకుందాం

రైతుదే రాజ్య మందాం !

త త్త్వం

ఎద్దొకటి దున్నొకటి

జత కలవలేదు

కలగలపు కూడులే

ఆ కడుపు గోడు !

దున్న అంకేసింది

ఎదు రంకేసింది !

గీకలేజే తల్లి

భూదేవి నీవొల్లా !

అమ్మలేసే బరువు

కొనలేని అరువు

ఒకదానితో దున్న

తెర వేమిటమ్మా ?

ఎద్దనెక్కే శివుడు

దున్ననెక్కే యముడు

రెంటి నెక్కినవాడు

వీడెంతటోడు !

~~~~~

సి గ ప ట్లు

//////////

మనము మనుషుల మేన ?

మట్టి బొమ్మల మేన ?

నిప్పెట్టినారు రో

దేశానికో యన్న !

అమ్మనమ్మేవాడు

ఆలి కొనేవాడు

ఎఱ్ఱకోటలూ చేరి

ఏలుతున్నాడు !

ఉన్నోడు అన్నాడు

లేనోడు అన్నాడు

జట్లముడివేసి

మనబట్లు కొట్టేశాడు !

అమ్మబోతే అలుసు

కొనబోతె తెలుసురా !

దళారి దోపిడి

ఈ ముండ యేలుబడి !

రైతు పంచాంగం

వేకువనే శకునం

పాలేరు లేవలా !

పెట్టాడు నాగా

చుట్టాను పాగా !

పొద్దున్నే కుస్తీ

ఆఖరు కిస్తీ !

శిస్తు అదనం

ఏదో కథనం !

మధ్యాన్నం నూర్చిడి

ఏమిటీ దోపిడి ?

ఎకరా ముప్పైరాలినా

నికరం పాతికేనా !

సాయంత్రం వార్త

ధర తరిగింది !

అర్థరాత్రి కల

లాభనష్టాల వల !

భూ నీ లు

అతి పెద్ద సోపంట

ఈ భూమిపై మనది !

అమెరికా అన్నంట !

రష్యా విన్నంట !

బ్రాజిల్ ఓటుంది

గొత్తెకో ఓటు !

బ్రెజిల్ ఓటుంది

జామికా ఓటు !

అమెరికా అంచేను

గరికంటదీ గొత్తె !

రష్యా అంచేను

రహశమంటది బ్రెజిల్ !

వినాయకుల చేతి

అమాయకులార !

ఇదికాదురా ఓటు

తిప్పికొట్టే ఈటె !

ప రి హా స ం

*****

కోటి విద్యలు పొడవు

కొండ వేశానంటె

నెత్తి నెక్కిన పొద్దు

సోద్రాలు పోవాల !

సుత్తి నెత్తినవాడు

నెత్తినే మొత్తుకొనె !

ఎద్దు నెక్కినవాడు

ఎల్లికిల పడ్డాడు !

హలము పట్టినవాడు

కాడికిందేశాడు !

కలము పట్టినవాడు

ఊసైన పలికాడ ?

కోటి విద్యలు కూడ

కూటికే నంటారు

కూడెట్ట పుట్టేనొ

ఒక్కడికి గుర్తుంద ?

వేరు

***

డొంక తిరిగేకాడ

మావిచెట్టూ నీడ

రైతులందఱు చేరి

తింటాడు తిల్లు!

ఎండలో ముసలాడు

పోరాడు తున్నాడు!

చెట్టునీడకు తాడు

అసలు కూడే తేడు!

ఎదిగొచ్చి కొడుకులు

వేరుపడి పోయారు!

ముసలాడి ఆలికి

కాలు పడి పోయింది!

ఒక్కయిల్లే పగిలి

ముక్కలన్నీ మిగిలి

దేశమే అయ్యింది

దారిలేకా వుంది!

~~~~~

స్వయంకృతాలు

దొంగ దున్నేశాడు
దారి లేదన్నాడు !
కాళ్ళు నెత్తినపెట్టి
చేని కొస్తున్నాడ!
వల్లకాడే కలిపి
వల్లగా దన్నాడు !
ఊరకుక్కలు వాణ్ణి
పీక్కు తినాలా ?
వనాలు నరికారు
వాన లేదన్నారు !
వన మహోత్సవా లంట
ఊళ్ళు అడవులు సేయ !
ఉన్న కొమ్మే నరికె
దున్నపోతూ పనులు !
ఎన్నాళ్ళు సాగురా
విస్తున్న వాదాలు ?

పాలపుంత

సరిగంచుల పంచపై న
అరచేతుల చొక్కాతో
చేతిలోన కట్ట పట్టి
నిండుగ నే నడిచేను !
వీపైన తుపాకిలా
వెనకెవరో గొణిగారు !
ఎలావుంది వీడి చేను
నిరుటిలాగ ఏశిశిందఁ ?
కంకిగుత్తి కండెపొత్తి
మచ్చుకు నే తెస్తుంటే
మళ్లంటుందా గొంతే
ఇలావుంద చేనంతా !
జొన్నపొత్తి కంకిగుత్తి
పందిట్లో యాలగట్టి
దూడ నాకు చూడనావు
సందిట్లో జున్నుగడ్డ !

హద్దులు

బంగారమూ మట్టి
బతుకు యింతేనా ?
బరువైన పరువైన
బ్రతుకు మనకొద్దా ?
గట్టుకేసిన రాయి
మనకు పోలేరమ్మ !
రిత్తవై పీకావొ
మిత్తవై మింగేను !
వామి యెత్తును చూసి
గోమాత పులకించి
తన లేగదూడతో
ఊసులే పలికేను !
వామి తగలెట్టావొ
గోవుసురు కొట్టేను !
రాత గీసినవాడు
మేత వేయక పోడు !

నా గరిక లక్షణం

వంటినిండ కండలుండి
కంటినిండ పండుకుంటే
బలమంతా యీడుబోవ ?
బ్రతుకంతా పాడుగాద ?
ఉత్తిగానె పడుకుంటే
కొత్తకలలు వస్తాయి !
అడ్డదారి వెతికేడు
దొడ్డిదారి పట్టేడు !
పగలంతా కష్టపడితే
రేయంతా నష్టపడదు !
కండలన్ని కరిగిపోయి
గుండెల్ని విసురుతాయి !
కష్టంతో గూడుకట్టు
పట్టమెంత దీనికింద ?
వదలగొట్ట వస్తాడు
తగలబెట్ట చూస్తాడు !

ఆదర్శం

గోతాము పడుతుంటే

ఊపి తెలతా వుంది !

కసరత్తు అనుకుంటే

గమ్మత్తుగా లేద ?

ప్రతి మనిషికి రోజు

కసరత్తు కావాలి !

కష్టమను కున్నేది

కసరత్తునే కాద ?

పొద్దు నారెక్కింది

సద్ది వస్తా వుంది !

పిడికెడేసే కుడుము

పుట్టకొమ్మల కూర !

కర్మనాక్షీ చూడు

నిత్యమూ వస్తాడు !

అలిశాడ ? పులిశాడ ?

అరిగి పోయాడా ?

రైతు రాజ్యం

నా దొక స్వర్గం
దూరం కాదు ద్వారం
తపస్సు కావాలన్నా !
కష్టమని నే నన్ను !
దానికి రాజును నేనే !
రైతుని నే నన్ను !
మంత్రోక డున్నాడు
జీతగాడని నే నన్ను !
యద్ధం యెప్పుడూ వుంది
సేద్యమని నే నన్ను !
సైన్యం కూడా వుంది
కూలీలని నే నన్ను !
నా స్వర్గంలో
స్వేచ్ఛ మహా బరువు !
నా దుర్గంలో
దాస్యం బహు కరువు !

పరిష్కారం

రచ్చ బండకు రండి
రగడ తేలుదాము !
మనసుండగా మనకు
మార్గమే లేకుంద ?
కూలైన రైతైన
కొదవ లేకుండాల
వృత్తి మన కేదైన
కొంత మిగలాల !
ఉన్న వాడొక నాడు
లేని వాడేగా !
లేని వాడొక నాడు
ఉన్న వాడేగా !
కలిమి కోసం మనం
కష్ట పడదాము !
హెచ్చు తగ్గులు వస్తే
అంక్ష పెడదాము !

పో కి త్తు

ఎల్లెద్దు పుల్లెద్దు

గిల్లి కజ్జా లాడు !

అల్లంత దూరము

గల్లంతుగా యెగురు !

దూరాన నను చూసి

దరువంత మార్చేరు !

ఒకరి కొకరూ వారు

గీరు కుంటన్నట్టు !

ఏమిటీ వరసంట

నవ్వు కుంటా పుంటె

చంటి బిడ్డల మల్లె

చంక కొచ్చేస్తారు !

మట్టినే దున్నేరు

మాగాని చేసేరు !

చర్మ మొలిసీ మనకు

చెప్పలే కుట్టేరు !

జతగాడు

జీతగా డేవడురా ?
జతగాడురా వాడు !
జీవితానికి తోడు
త్యాగానికీ యీడు !
అతడు తోలే యెద్దు
తోక జాడించినా
కాడి మెడ నేసుకొని
నాగ లీడుస్తాడు !
దొర గారు వాడంటె
దుర దెత్తి పోతున్న !
'బాబయ్య' వాడంటె
బరువెత్తి పోతున్న !
పెద్ద కొడు కంటాను
ముదెట్టు కుంటా !
జ్యేష్ఠ భాగం యిచ్చి
జోగొట్టు కుంటా !

వేదాంతం

రెక్కాడితే గాని

దొక్కాడ దోయి !

చిక్కు పెడితే గాని

చక్క బడ దోయి !

బంగార మెవ డైన

అరిగించు కున్నాడ ?

డబ్బు తిని యెవ డైన

ధరణి యేలాడా ?

తెలియకే వాడెవడో

విలువ గట్టాడు !

ఆక లంఠే జీవి

ఆయువే నోయి !

పంచ భూతము లన్ని

ప్రాణి కవసరము !

ఆరవ భూతమ్ము

ఆహార మేరా !

తీర్పు

ఎద్దుల్లారా ! ముద్దుల్లారా !

దూతల్లారా ! దాతల్లారా !

దూకండి వడిగా

సాకండి జనులూ !

సోమరి పోతుకు

సంఘ ద్రోహికి

గడ్డెయ్యాలండీ !

మీకు యిడ్లీ లడ్లండీ !

సమ్మెకు పోరు

చట్టం తేరు !

మీరే ఘనులండీ !

మా పనులే వేరండీ !

మాటలు నేర్పి

మనిషిని గూర్చి

తీర్చింమ్మంటే

మీరే మంటాహో ?

పిలుపు

కూలీలు ! పాలేళ్ళు !

రండి ! రండి ! వురికి !

వదీ మన వునికి ?

రండి ! రండి ! పనికి !

ఎవ్వరిదీ పాపం ?

ఎక్కడుందీ లోపం ?

మానవుడి బుద్ధి లోనా ?

వా డెక్కిన గద్దె లోనా ?

కిరాయి గుండె

పరాయి తిండి

వద్దు వద్దు

అద్దె బతుకు !

గుర్తు లేద చేతి లోది ?

ఆయుధం ! వజ్రాయుధం !

నీతికీ ప్రగతికీ

నిల బడదాం ! కల బడదాం !

కా కమ్మ కథ

మరుషుల తత్వం

మాన వత్వం

మనసులు విరిసిన

మాధుర్యంరా !

హద్దులు వేసి

కొద్దిది చేసి

ఆమ్మకోసు

సొమ్ము కాదోయ్ !

త్యాగం ఒక

రోగం అయితే

మనిషికి మన

సెందుకుందో ?

ఆహారం

చూసిన కాకి

అందరినీ

కే, కే స్తుందోయ్ !

పాల గుండెలు

పొలిమే రావల

కరువును తోలి

ఎద్దులతో ఆడుకుంట

హద్దు లేక పాడు కుంట !

పాతాళ గంగ

పై కుబ కంగ

మబ్బు లన్ని గింజు కంటె

ఆకల్ని నంజు కుంట !

ఇది పురిటి గడ్డ

నేను రైతు బిడ్డ

నేల గుండెలా కొండలు

పాల కుండలా గుండెలు !

అదో భూదేవి

నిదర బోతో

చను కట్టు ముడి

సల్లగ విప్పు కుంట !

ॐ

ఇల్లా లి క లి మి

మేడయితే మటు కేమి ?

అంతస్తు లయితేమి ?

ఎండ పడతా వుండు

నీడ మొడతా వుండు !

అక్కడే పెరగాలి

కొతిమేర గోంగూర

కాఁబేజి కాలిపువ్వు !

మంతాకు యెంతైన !

పూలు కావాలన్న

ఊలు తేవాలన్న

ఇల్లాలి మనసులో

కూరలే మిన్న

కనలేని కొలుపులు

ఎనలేని విలువలు

పెట్టెలో పెట్టెయిన

మట్టి కివ్వాలి !

బా రె డు బి డ్డ

అరువైన అరుదైన

ఎరు వేసుకున్నాను

నెత్తురే తాపాను

పైరు సాకాను !

పిండి వేన్నెల వేయ

మంచు తడిపింది

వాన నీళ్లొసేంది

ఎండ తుడిచింది !

ఒంటిలో శక్తంత

కుదగట్టు కున్నాను

ఇంటిలో సామెల్ల

ఎద పెట్టుకున్నాను !

కొడవ లంఠై కంకి

పాలు పడతా వుంది

సంద్రాస తుఫాను

కాలు పెడతా వుంది !

ఇంటి సోక్కు

నిత్య కళ్యాణమ్ము

పచ్చ తోరణము !

కాదటోయి యింటి

ప్రతి ప్రాంగణమ్ము !

పచ్చగా గడ్డల

పెట్టు కుంటావే !

గడ్డి దేముదోయి

గొడ్డు బోతై తే ?

సార పక్కనా బీర

బచ్చ లెమ్మట బెండ

ఇంటి పందిటి గుంజ

దొండ తొడగాల !

చేనులో యిల్లుందో ?

ఇంటిలో చేనుందో

అంతు లేకుండా

అక్కడే వుండాల !

గో పూ జ

బండిలో ఇల్లాలు
పురుగు పొంగలి సేలొ
పెట్ట బోతం దంట
యడ్ల గుస గుసలు !
కళ్ళు సాలపు సూడ
సిన్నోడి పెళ్ళాన్ని
రాసోరి బిడ్డంది
ఊరు మురిసింది !
పొలిగాడి కేకలో
భూ దేవి మేలు కొని
సిరు లొలుకు నవ్వుల
పలక రిస్తోంది !
పతాణపు చీర
జీరాడ పూబోణి
చేత పల్లెర మూన
గో మాత పరుగెత్తె !

సాల భంజికలు

చుట్ట కాల్చు కుంటా నే
చెట్టు కింద కూచుంటే
ఏనుగులు మేస్తున్నట్టే
ఎదురుగా వున్నై కొండలు !
ఆ పక్కన పిల్లాడు
పిట్టలు తోల్తున్నాడు
వడిశాల్లో రక రకాల
కేకలువు తున్నాడు !
పోట్ల గిత్త లీ పక్కన
కుస్తీల్పడు తున్నాయి !
ముసిలివి బీటిలో
ఉసి కొల్పు తున్నాయి !
జడ్డిగం కొప్పెట్టి
జొన్న కర్ర ఆడతంది !
చేతిలో కొడవ లెత్తి
పల్లె పడుచు పాడతంది !

గడ్డు ప్రసూతి

ముందు కెలితే రాదు
వెను దిరిగితే పోదు
ఉయ్యాల పూపిండి
దయ్యాల కొండ !
ఉరుముకే దడుసుకునె
కొంగలకు లొంగునా ?
వంక వంకల డొంగ
చేల కడ్డం పడగ !
మెరుపు కాలిందేము
గాలి చిందే సిండి !
మబ్బు తడిసిం దంటె
బొబ్బ లెక్కే నంట !
ఈత కొచ్చిన వైరు
లేత పడుచుకు మల్లె
చే నెల్ల తన్ను కొన
మానల్లె నిలుచున్న !

ప్రస్థానం

కిందుండే అందుకోచ్చి
కొబ్బరి రొమ్ములు !
చూస్తోంది మిరప
బటాని గుడ్డతో !
కండే గడ్డం మూరెడు
అరటి జడ బారెడు !
పల్లి కంత చావంచి
నేల కొప్పన కాలి పువ్వు !
పొదుగుడు కోడిలా
ఆకుల ఈకల్లోకి
నేల్ని తాకే కాయల్ని
లాక్కుంది మామిడి !
పెంపలి చెట్టుకు
నిచ్చెన వేసినట్టు
మనసుంటే యిట్టే
ఎక్కొచ్చు ఒక్కో మెట్టు !

పసిడి దృశ్యం

చేల వంకా చూడ
ఆక లవటం లేదు
ఇంటి వంకా చూడ
వెళ్ల బుద్ధవటంలా !
ఆ వంతునే వుండి
పస్తు లైనా పండి
చేలపై నా యీగ
వాల నీ కుండాలి !
చెలుపు గట్టెక్కాను
చేలపై చూశాను
చేలన్ని పసిడిని
తల లొంచినాయి !
బారు బారచ్చులుగ
దారులే కోశాయి
బరువెంత తూగిందో
ధరణికి తెలిసుంది !

నవ్వు లాట

నూరిపిడి దిగ బడది

కదల తెద్దుల్లార !

సూరీడు వొచ్చేడు

సురక వేసేడు !

ఒచ్చేడు కరువంట

పంచాంగ దాసరి

మాది గింటికి తోల !

కదల కున్నా రేల ?

కిట్టు చెప్పులు నాకు

తోలు కుచ్చులు మీకు

మాట తప్పొద్దంట

తెచ్చె పెద్దింటోడు !

ఎన్ని కడుపులు మాడొ ?

ఎంద రుడుపులు వీడొ ?

నవ్వు కంటా రేల ?

రాశి రెండింతలా ?

సంక్రాంతి

సంక్రాంతి వచ్చింది

చే లోనె వుంది !

ఇంటికి రానంట

చలి గాసు కుంట !

నిలు వెల్ల నను చూసి

తెల్ల బోయింది !

లరిగి పోయిన చేతి

మురుగు తీమంది !

బారెడంతా బిడ్డ

బతికాను చూడు !

పురిటి వాసన పోల

ఊ రేలనంది ?

వంట లెందుకు నాకు

పంట నే నంది !

గొబ్బిళ్లు తెమ్మంది

ముగ్గు చాలంది !

అలవోక

~~~~~

నింగి పందిరి కింద

నేలంత అరుగు !

సీతమ్మ గుండెలో

రావయ్య పరుగు !

యల్లెడ్డు పుల్లెడ్డు

రథ వెల్లతా వుంది !

సీత రావుల పెళ్లి

కోడ నెప్పుతా వుంది !

దారెంట శెట్టుల్లా

పచ్చు లాల కించ !

వాస వోస గట్టంలా

గొంతు గీ వోయింది !

ఇద్దరం అడిగేది

ఒకటే రావయ్యా !

మా ఆయువులు కలిపి

సెరిసగవు సెయ్యా !

ఆత్మవలోకనం

పుస్క-రాలకు మనవుఁ
పురి గొలుపు కెల్లాఁవుఁ !
పిండవేఁ సేటపుడు
గండవైఁ నాది !
నేల రాలిన యెడ్డు
గుండెలో మోరెట్ట !
బేపనయ్యకు వాటి
గోత్ర వేఁవఁని సెప్ప ?
కాటు వేసే పావుఁ
దేహవేఁ దహనవాఁ !
పాటు పడ్డాయెడ్డు ?
పుట్టి వాఁవుల నైన
గురుతు రాటం లేద
పెద్దావు గో మాత
అనుకుంట పూరంత
ఉరిపోసు కేడ్పింది !

ని రీ క్షణ

~~~~~

క్రిష్ణ లో ముని గేసి
కొండలా దండాలు !
ఇళ్లవై యిల్లైక్కి
ఊరు సూత్తుండాది !
కాలువలు వారోసి
లోయ పెవిఁ దల్లోన
తోయముల హారతులు
సుప్రభాతాలు !
నిండు శూలాలమ్మ
నిలుసుంది క్రిష్ణమ్మ !
కాళ్లు కడగా లంట
దిగిరావ దుర్గమ్మ ?
కుంటి గుడ్డోళ్లుంట !
కొండ సిగ యిల్లు దిగు !
సుట్టూత ప్రకృతి
సూడ ముచ్చట గుంట !

ఎ ద ల సా ద

జవరాలి యెద లోని
మరులు యేరుకు తింట
పొన్న మానున జంట
పూలు రాలిన వంట !
సుక్కల్ని కళ్ళట్టి
నుంచపై పడుకుంటె
గాజు లన్నీ మోగి
జల్లు మందనె వొల్లు
ఆ వంక నెల వొంక
కుంటుతా పోతంటె
సుక్క లన్నీ పగిలి
ముక్కలై నా యంట !
ఆవు అరిసీ నట్టు
తాను వొచ్చీ నట్టె
తలుపు తెరిసీ నేను
తల్లడిలి పోయాను !

ని రా శ

నేలకు వాల బడుతూ
నాలుక మెలి పెడుతూ
ఆవీస్తా వుంది ఆలస్యంగా
చావో? బతుకో? సంశయంగా
ఉదయించే బిడ్డ
దున్నబోయే గడ్డ
కడుపులో బెణికి
గడగడా వణిక్కె !
దూరంగా తీతువు
ఘోరంగా కూసింది !
మూడుసార్లు యెబ్బెట్టుగ
గుండె ఆగి పోయేట్టుగ !
ఆశ నిరాశాయ !
ఏముంది స్థిరం ?
అంతా మాయ !
తీసి చూస్తే వెయ్యి !

బొమ్మలు

మేడి పట్టిన వాడి

టీవీయే వోలీల

సాలు సాలుకు నేల

పులకరించే యేల !

నింగి గుండెలు కదిలి

మబ్బు బొమ్మలు మెదిలె

దేవతా శిలపాలు

మేగ సందేశాలు !

బొమ్మ బొమ్మకు నన్ను

సొమ్ము లడుగుత వుంటె

తనకు తగ్గా యెడ్డ

అవి కళ్ళు మూసేవి !

శిలిపి బొమ్మలు యిట్ట

సూపాల అనబోతె

ఆ పక్క నొక బొమ్మ

నిత్రై విడిది కాదంట !

నిర్వేద

నీకట్ల కురులలో
జాబిల్లి పువ్వు !
నీరఁ యెన్నెల జార
సూరీడు బొట్టు !
ఇంద్ర పట్టం పూరు
కవితయే తన పేరు !
ప్రకృతి దాగుడు మూత
పుష్పావృతై తాను !
సేల శింగుల మడిసి
పూల వాసన గాలి
వెదురు అందెల రవళి
యేటి గలగల మురళి !
మురళి రవళి సరళి
ఆడు తుండది గుండె !
కొండ కన్నుల గుండ
సెలయేటి జలకారు !

విశ్వమోష

ఇంకెప్పుడు ఈ గడ్డన
పుడమికి నెల తప్పేది
పన్నీటిని చిలికేది
కన్నీటిని తుడిచేది ?

ఇంకెప్పుడు ఈ గడ్డన

ఒక నయ్య

ఒక పొయ్యి

వసుధైక కుటుంబకం ?

ఇంకెప్పుడు ఈ గడ్డన

శాంతి

కాంతి

సంకాంతి ?

ఎప్పుడైన

ఈ గడ్డకి

అట్టి శక్తి

పుట్టు రక్తి !

నెమరు

ధరలు పెరగను లేదు
దమ్మడికి పని లేదు !
ధాన్యమే అన్నిటికి
దర్జాగ జరిగేది !
పొలము పనులే కాదు
ఉరి పనులని లేదు
అన్న దమ్ములు కదులు
ఇగురు పొరుగు బదులు !
యెట్టివాడీ పెళ్లి
ఉరికే పెళ్లిరా !
సదివింపు అంటేనే
సే బదులు గా లేద ?
కమ్మరి కి కుమ్మరి కి
సాకలి కి మంగలి కి
అన్న మిరాళీలె
నోటి మాటే పూసి !

పాలకులారా !

పెజలె పాలకులకు

బిడ్డ లంటారు

పాలకులె పెజలకు

తండు లవుతాను !

పిట్టకే వాక తండ్రి

తొడ కోసి యిచ్చాడు !

తండ్రికై వాక బిడ్డ

అడివి కెల్లాడు !

తారు మారూ నూడ

మారు వేసము లేసి

తప్పు దిద్దే వోరు

తమ తప్పు లెరిగి !

తండ్రి శక్కురవరితి

బిడ్డ దరిద్దుడా ?

యేదైన పురికేర

ఇది కర్మ భూవి !

దోహు! తారా!

కడుపు మంటా కోర్కె
ఏమిటో అన్నాను నీకు
బిడ్డ బిడ్డా తరపున
కచ్చ పట్టా వొడ్డు !
ఒకడి సామూహ ముట్ట
ఒక డాలినీ పట్ట
యెంగిలి కూడది
గుండె సెపటం లేద ?
మిమ్మనే పని లేదు
కాలవే కలిసిరా
దోహులే సంగవై
హక్కు లడిగేరు !
ఉరి శిచ్చ రద్దయిన
యే శిచ్చ పడినా
ఒక శిచ్చ వుండాది
అది అంతరాత్మమ !

కూ లీ లూ !

మనవుఁ మెలిగా వఁయు

తండి బిడ్డల మల్లె

పన్ను లైనా పండి

పండగను కున్నావుఁ !

బంది పోటూ అంటె

దొంగ పని యని నేను

సావు కారుకు సెప్పి

సే బదులు యిప్పిచ్చుఁ !

పంట లొచ్చే దాక

పనులు లే వంటేను

మనకు తగ్గా పనులు

కలిపించి బతికించఁ!

అన్ని పనులూ మరలె

నేను కెలతా యంట

కాలు సేతులు రెరడి

నరి కేసి వట్టెర !

ఎద్దా !

యెట్ట బతికే వోళ్ళో
అడివిలో పట్టాను
నిన్ను శేడ గొట్టాను
నన్ను శమియించూ !
అడివి కెల్లాద్రింక
ఈడనే వుండా !
అడివి మువిసై నరుడు
ఆడ సేరేడ్డా !
అమ్మ నుంచుతారు
నిన్ను తింటారేవో ?
ఇట్టవుతా దనీ
నేను అనుకో లేదు !
పొగ బండి వొచ్చింది
పొలము దున్ను తోంది !
నా యింటి ముందు నువు
నందిగా వుండా !

ప్రేయసి !

గుండెలో తలదూర్చి

యేమిటా సంతా ?

నా కడుపులో యేదా

కదలాడు యింతా !

బిడ్డలూ బిడ్డలూ

యేమిటి తంటా ?

మనవల్లతో మనవు

ఆడుకో నంటా !

ముసిలోళ్ళ వై నాక

యేమిటా ఆటా ?

సేయితాలై మనవు

సేసినవి ఆటా !

తనివి తీరా లేదు

ఇంతేన బతుకూ ?

జనమ జనమకు మనవు

యింతేలే సాలా !

కరం వేరు

నీ వెన్నెముక రా

నా వెన్ను !

నింపుతుంది సిరా

నా కన్ను !

పెట్టాను దానికి

నీ పేరు !

నీ తోనే మారిందిగా

దాని తీరు !

చూశావా ?

నా గేద్రం !

చెరిపేశా !

“ఏం ద్రం” !

ఇది వరకు పేర్రాది

చూసే వుంటావులే యిది !

పోతానంటే పోనిస్తానా ?

శాశ్వతంగా బ్రతికిస్తాను !

ఊరడింపు

ఋణవుఁ లుంటాయంట

తీర్పు కోవాలంట !

మల్లి మల్లీ పుట్టి

యెల్లి పోతా మంట !

సిత్త విరిగి పోతె

యిస్మిత మవుతాది !

యెద గూడు గట్టినా

సాద యెగిరి పోతాది !

కల్లోలమే పాటి ?

కలతలే శత కోటి !

పిన్న మనసూ మనది

పెన వేసుకుంటాది !

గుండె పూపున బండి

తోసు కెల్లాలంతె !

మల్లి మల్లీ పుట్టె

బంధవేఁ తెగుతాది !

ప్రతిజ్ఞ

రెక్కలు ముక్కలు
 డొక్కలు ఒక్కటై
 మెతు కోసం
 మేడే పడతా !
 దొంగా తుంగా
 ఋణమే వ్రణమై
 బతు కోసం
 బండే కడతా !
 వర్షం వృషభం
 కరువై బరువై
 ఘర్మ జలం పారిస్తా !
 నాగలి నే నీడుస్తా !
 ధాత కరువుదే
 డొక్క నవిలి నే
 పుట్ట కొక్కులా
 నిక్క బొడవలా ?

ముఖప్రకటన

అశరీర వాణి

నా బాణి !

నిత్య కల్యాణి

నా మాగాణి !

ఎద్దు దేదో

పొడిచే వాణ్ణి !

పేడకళ్ళు

తుడిచే వాణ్ణి !

కరక్కాయ

గుండెకాయ

గొంతు కడ్డం

పడుతున్నాయ్ !

ఎందుకు

తపిస్తానో ?

ఎవణ్ణి

శపిస్తానో ?

~~~~~

“ఇన్నాళ్ళకు శ్రీ నాగేశ్వర్రావుగారి “రైతు రాగం” చదువుతుంటే ఆ సత్కవుల సరసన సగర్వంగా విలవదగిన రచన చేశారనే అనందమూ పొడటానికి అనువైన రచనా విన్యాసం. సంతృప్తి కలుగుతున్నాయి. సులువైన మాటల్లో విలువైన భావాలు పలికించగల చాతుర్యం. పదకవితకు ప్రాణసమానమైన మాధుర్యం, సంయమనం. అల్పాక్షరాలతో అనల్ప మైన శబ్దచిత్రాలను కళ్ళకు కట్టించే నైపుణ్యం”.

—అ మ రే ౦ | ద